

STATUT STOWARZYSZENIA MUZYKI POLSKIEJ

ROZDZIAŁ I ***Postanowienia ogólne***

§ 1.

1. Stowarzyszenie Muzyki Polskiej, zwane w dalszym ciągu Stowarzyszeniem działa na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach (tekst jednolity Dz. U. 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późniejszymi zmianami) oraz na podstawie niniejszego Statutu
2. Stowarzyszenie posiada osobowość prawną.

§ 2.

1. Stowarzyszenia działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a także poza jej granicami.
2. Siedzibą stowarzyszenia jest miasto Kraków.

§ 3.

1. Stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków. Do prowadzenia swoich spraw może zatrudniać pracowników.

§ 4.

1. Stowarzyszenie może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji o tym samym lub podobnym profilu działalności.
2. O przystąpieniu do organizacji, o których mowa w ust. 1, bądź wystąpieniu z nich, decyduje Walne Zebranie Członków większością kwalifikowaną co najmniej 2/3 głosów członków zwyczajnych biorących udział w Walnym Zgromadzeniu Członków.

§ 5.

1. Stowarzyszenie może używać odznak i pieczęci na zasadach określonych w przepisach szczegółowych.
2. Nazwa Stowarzyszenie jest prawnie zastrzeżona.

ROZDZIAŁ II ***Cele i sposoby działania***

§ 6.

Celem Stowarzyszenia jest:

1. propagowanie kultury polskiej, a w szczególności muzyki,
2. czynny udział w pracach budujących kulturę i cywilizację europejską,
3. podkreślanie wspólnych kulturowych korzeni społeczeństwa europejskiego,
4. propagowanie europejskich wzorców kulturotwórczych w oparciu o muzykę,
5. tworzenie klimatu tolerancji i poszanowania różnic kulturowych między kulturami Europy,
6. popularyzacja aktualnych nowości na temat muzyki polskiej,
7. wydawanie czasopism oraz publikacji na temat muzyki polskiej,
8. organizowanie i udział w imprezach okolicznościowych,

9. współpraca z innymi stowarzyszeniami i organizacjami w kraju i za granicą,
10. doradzanie innym stowarzyszeniom i organizacjom w kraju i za granicą,
11. prowadzenie archiwum i biblioteki.

§ 7

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

1. popularyzację wiedzy,
2. szkolenia fachowe i podnoszenie kwalifikacji,
3. upowszechnianie wiedzy,
4. ochronę obiektów historycznych,
5. organizację kursów, wystaw, koncertów, festiwali, pokazów, odczytów, dyskusji, sympozjów i seminariów,
6. współdziałanie z instytucjami i organizacjami zainteresowanymi działalnością Stowarzyszenia,
7. popieranie i rozwijanie działań związanych z celami Stowarzyszenia,
8. kultywowanie tradycji,
9. współpracę z pokrewnymi stowarzyszeniami krajowymi i zagranicznymi,
10. występowanie z wnioskami i postulatami pod adresem innych stowarzyszeń i instytucji,
11. organizowanie współpracy i wymiany pomiędzy instytucjami kultury RP i za granicą.

§ 8.

1. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą na ogólnych zasadach określonych w odrębnych przepisach wyłącznie w rozmiarach służących realizacji celów statutowych.
2. Dochód z realizacji działalności gospodarczej Stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.
3. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą w zakresie :
 - a. kształcenia ustawiczne dorosłych i pozostałe formy kształcenia,
 - b. działalności związana z filmem i przemysłem wideo oraz audio,
 - c. działalności radiowa i telewizyjna,
 - d. działalności artystyczna i impresaryjna,
 - e. działalności obiektów kulturalnych,
 - f. pozostałej działalności rozrywkowej, gdzie indziej nie sklasyfikowanej,
 - g. działalności bibliotek i archiwów,
 - h. działalności związanej z turystyką.
4. Działalność wymagająca zezwoleń lub koncesji będzie prowadzona przez Stowarzyszenie po ich uzyskaniu.
5. O zakresie prowadzonej działalności gospodarczej decyduje Zarząd w formie uchwały.

ROZDZIAŁ III

Członkowie - ich prawa i obowiązki

§ 9.

1. Członkami Stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne i osoby prawne.
2. Osoba prawna może być jedynie wspierającym członkiem Stowarzyszenia.

§ 10.

1. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na:
 1. członków zwyczajnych,
 2. członków wspierających,
 3. członków honorowych.

§ 11.

1. Członkiem zwyczajnym może być osoba fizyczna, która ukończyła lat 18, i która akceptuje statutowe cele Stowarzyszenia.
2. Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna zainteresowana działalnością Stowarzyszenia, która zadeklarowała na jego rzecz pomoc rzeczową lub finansową. Osoba prawna działa w Stowarzyszeniu przez swojego przedstawiciela.
3. Członkiem honorowym może być osoba fizyczna, która wniosła wybitny wkład w rozwój idei Stowarzyszenia lub w inny szczególnie sposób wniosła zasługi dla Stowarzyszenia.
4. Członków zwyczajnych i wspierających przyjmuje w drodze uchwały Zarząd, na podstawie pisemnej deklaracji.
5. Nadanie godności członka honorowego następuje przez Walne Zebranie Członków, na wniosek Zarządu.

§ 12.

1. Członek zwyczajny ma prawo do:
 - a. czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Stowarzyszenia,
 - b. uczestnictwa w zebraniach, odczytach, konferencjach, sympozyjach itp., organizowanych przez władze Stowarzyszenia,
 - c. zgłaszania opinii, wniosków, postulatów pod adresem władz Stowarzyszenia,
 - d. korzystania z urządzeń, świadczeń i pomocy Stowarzyszenia,
 - e. noszenia odznaki organizacyjnej,
 - f. zaskarżania, do Walnego Zebrania Członków, uchwały Zarządu Stowarzyszenia o skreśleniu z listy członków.
2. Członek zwyczajny obowiązany jest do:
 - a. aktywnego uczestniczenia w pracach i realizacji celów Stowarzyszenia,
 - b. przestrzegania Statutu, regulaminów i uchwał władz Stowarzyszenia,
 - c. regularnego opłacania składek i innych świadczeń obowiązujących w Stowarzyszeniu.

§ 13.

1. Członek wspierający i honorowy z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego, posiada prawa określone w §12, ust.1,pkt. b-f.
2. Członek wspierający i honorowy ma prawo brać udział - z głosem doradczym – w statutowych władzach Stowarzyszenia.
3. Członek wspierający jest obowiązany do regularnego wywiązywania się z deklarowanych świadczeń oraz przestrzegania w określonym zakresie Statutu, regulaminów i uchwał władz Stowarzyszenia.
4. Członkowie honorowi zwolnieni są z opłacania składek członkowskich.

§ 14.

1. Członkostwo Stowarzyszenia ustaje na skutek:
 - a. dobrowolnej rezygnacji z przynależności do Stowarzyszenia, zgłoszonej na piśmie Zarządowi po uprzednim uregulowaniu składek członkowskich i innych zobowiązań,
 - b. śmierci członka lub utraty osobowości prawnej przez członka wspierającego,
 - c. skreślenia z listy członków z powodu zalegania z opłatą składek członkowskich lub innych zobowiązań przez okres przekraczający 6 miesięcy,
 - d. wykluczenia w wyniku prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego orzekającego środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych,
 - e. pozbawienia członkostwa honorowego, w wyniku rażącego działania na szkodę Stowarzyszenia i następującego w wyniku uchwały władzy Stowarzyszenia, która członkostwo nadała.
2. O ustaniu członkostwa orzeka Zarząd. Zarząd zawiadomi członka o wykluczeniu, podając przyczyny skreślenia lub wykluczenia, wskazując na prawo wniesienia odwołania do Walnego Zebrania Członków, w terminie 14 dni, od daty doręczenia stosownej uchwały lub orzeczenia. Nie dotyczy to przypadku określonego w §14 ust. 1 pkt b.
3. Do osób, którym odmówiono prawa członkostwa, stosuje się odpowiednio zasady określone w ust. 2.

§ 15.

1. Zabrania się: udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem Stowarzyszenia w stosunku do jego członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi pracownicy pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej "osobami bliskimi";
2. przekazywania jego majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
3. wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu Stowarzyszenia,
4. zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie Stowarzyszenia, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich.

ROZDZIAŁ 4
Struktura organizacyjna

§ 16.

Władzami Stowarzyszenia są:

1. Walne Zebranie Członków,
2. Zarząd,
3. Komisja Rewizyjna.

§ 17.

1. **Kadencja wszystkich władz Stowarzyszenia trwa 10 lat, a ich wybór odbywa się bezwzględną większością głosów w głosowaniu tajnym lub jawnym w zależności od uchwały Walnego Zebrania Członków w tym przedmiocie. Wybór władz następuje spośród członków Stowarzyszenia.**
2. Uchwały władz Stowarzyszenia, jeżeli Statut nie stanowi inaczej, podejmowane są w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych członków. Zgromadzeni mogą uchwalić głosowanie tajne.

§ 18.

1. **W przypadku ustąpienia, wykluczenia lub śmierci członka władz Stowarzyszenia w trakcie kadencji, uzupełnienie składu osobowego tych władz może nastąpić w drodze kooptacji. Kooptacji dokonują pozostali członkowie organu, którego skład uległ zmniejszeniu. W tym trybie liczba członków dokooptowanych nie może przekroczyć 1/3 dla Zarządu i 1/2 dla Komisji Rewizyjnej.**

Walne Zebranie Członków

§ 19.

1. Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą Stowarzyszenia.
2. W Walnym Zebraniu Członków biorą udział:
 - a. z głosem stanowiącym - członkowie zwyczajni,
 - b. z głosem doradczym - członkowie wspierający, honorowi i zaproszeni goście.
3. O miejscu, terminie i porządku obrad Zarząd powiadamia członków w sposób zwyczajowo przyjęty co najmniej na 14 dni przed terminem Walnego Zebrania Członków.
4. Uchwały Walnego Zebrania Członków zapadają zwykłą większością głosów przy obecności:
 - a. w pierwszym terminie - liczby członków określonej w § 17 ust. 2,
 - b. w drugim terminie, wyznaczonym w tym samym dniu 60 minut później od pierwszego terminu - bez względu na liczbę osób uprawnionych do głosowania.

§ 20.

1. Walne Zebranie Członków może być zwyczajne lub nadzwyczajne.
2. **Sprawozdawcze, Walne Zebranie Członków zwołuje się raz w roku; sprawozdawczo-wyborcze w terminie określonym w §17 ust. 1.**
3. Walne Zebranie Członków obraduje według ustalonego przez siebie regulaminu obrad.
4. Obradami Walnego Zebrania Członków kieruje Przewodniczący.
5. Członek ustępujących władz nie może wejść w skład Prezydium Walnego Zebrania Członków i powołanych na nim komisji.
6. Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków może odbywać się w każdym czasie w szczególnie uzasadnionych przypadkach.
7. Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków jest zwoływane przez Zarząd:
 - a. z własnej inicjatywy,
 - b. na żądanie Komisji Rewizyjnej,
 - c. **na umotywowane żądanie co najmniej 5 członków zwyczajnych.**

8. W przypadkach określonych w ust.7 pkt b, c, Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków winno być zwołane nie później niż w ciągu 30 dni od daty przedstawienia odpowiedniego wniosku Zarządu z zachowaniem postanowień §19 ust. 3.

9. Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których zostało zwołane.

§ 21.

Do kompetencji Walnego Zebrania w szczególności należą:

1. określanie głównych kierunków działania i celów Stowarzyszenia,
2. uchwalenie Statutu i jego zmian, przeniesienie siedziby Stowarzyszenia,
3. uchwalanie regulaminów wewnętrznych w Stowarzyszeniu,
4. uchwalanie budżetu,
5. wybór i odwoływanie władz Stowarzyszenia,
6. rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań władz Stowarzyszenia,
7. ustalanie wysokości składek członkowskich oraz innych świadczeń, ulg i zwolnień od tych składek lub świadczeń,
8. podejmowanie uchwał w sprawie nabycia lub zbycia majątku nieruchomości,
9. rozpatrywanie wniosków i postulatów zgłoszonych przez członków Stowarzyszenia lub jego władze,
10. rozpatrywanie odwołań w sprawach członkowskich oraz od uchwał zarządu,
11. podejmowanie uchwał o przynależności do innych organizacji,
12. nadawanie i pozbawianie godności członka honorowego,
13. podejmowanie uchwał w sprawie rozporządzania majątkiem Stowarzyszenia,
14. podejmowanie uchwał w innych sprawach wniesionych pod obrady,
15. powoływanie komisji do załatwiania określanych spraw,
16. podejmowanie uchwały o rozwiązaniu Stowarzyszenia i przeznaczeniu jego majątku.

Zarząd

§ 22.

1. Zarząd kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia, zgodnie z uchwałami Walnego Zebrania Członków, reprezentuje je na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność przed Walnym Zebraniem Członków.
2. **Zarząd składa się z 3 osób, w tym Prezesa, Wiceprezesa, Skarbnika. Zarząd konstituuje się na pierwszym posiedzeniu.**
3. Prezes, a w jego zastępstwie Wiceprezes Stowarzyszenia, kieruje pracami Zarządu.
4. Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż 2 razy do roku.
5. Za pełnione obowiązki członkowie Zarządu nie otrzymują wynagrodzenia za wyjątkiem zwrotu uzasadnionych kosztów.

§ 23.

Zarząd jest zobowiązany zarządzać majątkiem i sprawami Stowarzyszenia oraz spełniać swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczo-finansowym, przy ścisłym przestrzeganiu przepisów prawa, postanowień Statutu, regulaminów i uchwał powziętych przez Walne Zebranie Członków.

§ 24.

1. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 2 członków Zarządu.
2. Do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych i niemajątkowych Stowarzyszenia oraz podpisywania umów i zobowiązań w jego imieniu jest wymagane działanie Prezesa Zarządu lub współdziałanie Wiceprezesa i Skarbnika.
3. Dla ważności innych pism i dokumentów wymagany jest podpis Prezesa lub innego upoważnionego członka Zarządu.

§ 25.

Do zakresu działania Zarządu należy:

1. realizacja programu celów Stowarzyszenia oraz wykonywanie uchwał Walnego Zebrania Członków,
2. określanie szczegółowych kierunków działania,
3. ustalanie budżetu i preliminarzy,
4. sprawowanie zarządu nad majątkiem Stowarzyszenia,
5. uchwalanie regulaminu pracy Zarządu,
6. przygotowywanie projektów uchwał Walnego Zebrania Członków,
7. podejmowanie uchwał w sprawie nabycia lub zbycia majątku ruchomego,
8. powoływanie komisji, zespołów oraz określanie ich zadań,
9. zwoływanie Walnego Zebrania Członków,
10. organizowanie i prowadzenie działalności gospodarczej,
11. podejmowanie uchwał w sprawach członkowskich (skreślanie, przyjmowanie),
12. prowadzenie dokumentacji członkowskiej,
13. wnioskowanie o nadanie lub pozbawienie godności członka honorowego Stowarzyszenia,
14. opracowywanie i składanie sprawozdań ze swojej działalności na Walnym Zebraniu Członków,
15. występowanie z inicjatywą uchwałodawczą oraz opracowywanie projektów, uchwał i regulaminów.

§ 26.

1. Odwołanie Zarządu przed upływem kadencji może nastąpić wyłącznie w sytuacji powtarzającego się naruszenia przepisów prawa i niniejszego Statutu.
2. **Odwołanie Zarządu może nastąpić na wniosek Komisji Rewizyjnej bądź co najmniej 10 członków Stowarzyszenia. Wniosek o odwołanie Zarządu składa się na ręce Prezesa Zarządu. Prezes w ciągu dwóch tygodni zwołuje Walne Zgromadzenie, w obecności co najmniej połowy składu Walnego Zgromadzenia i kwalifikowaną większością 3/4 głosów podejmuje uchwałę o odwołaniu Zarządu. Odwołaniu podlega cały Zarząd, co oznacza, że nie można odwołać jednego Członka Zarządu.**

Komisja rewizyjna

§ 27.

1. Komisja Rewizyjna jest jedną z władz Stowarzyszenia powołaną do sprawowania kontroli nad jego działalnością.

2. Komisja składa się z 2 członków, w tym Przewodniczącego, który jest wybierany ze swojego grona przez członków Komisji Rewizyjnej.

3. Komisja Rewizyjna jest organem niezależnym od Zarządu i nie podlega mu w zakresie kontroli oraz nadzoru.

4. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pełnić innych funkcji we władzach Stowarzyszenia.

5. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pozostawać z którymkolwiek z członków Zarządu w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia.

6. Członkiem Komisji Rewizyjnej nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.

7. Za pełnione obowiązki w Komisji Rewizyjnej jej członkowie nie otrzymują wynagrodzenia, za wyjątkiem zwrotu uzasadnionych kosztów.

§ 28.

Do zakresu działania Komisji Rewizyjnej należy:

1. kontrolowanie działalności Stowarzyszenia,
2. występowanie do Zarządu z wnioskami z przeprowadzonych kontroli i lustracji,
3. prawo żądania zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków, w razie stwierdzenia nie wywiązywania się przez Zarząd z jego statutowych obowiązków, a także prawo żądania zwołania zebrania Zarządu,
4. zwołanie Walnego Zebrania Członków, w razie nie zwoływania go przez Zarząd w terminie lub w trybie ustalonym Statutem,
5. składanie na Walnym Zebraniu Członków wniosków o udzielenie (lub odmowę udzielenia) absolutorium władzom Stowarzyszenia, bądź w stosunku do każdego członka Zarządu oddzielnie,
6. składanie sprawozdań ze swej działalności na Walnym Zebraniu Członków.

§ 29.

1. Przewodniczący lub członkowie Komisji Rewizyjnej mają prawo brać udział, z głosem doradczym, w posiedzeniach Zarządu.
2. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pełnić innych funkcji we władzach Stowarzyszenia.
3. Komisja Rewizyjna działa na podstawie regulaminu uchwalonego przez tę władzę.

§ 30.

1. W przypadkach określonych w §27, pkt 3, Walne Zebranie Członków winno być zwołane w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty zgłoszenia żądania, a zebranie (posiedzenie) Zarządu w terminie 14 dni od daty zgłoszenia żądania.

ROZDZIAŁ V **Majątek i fundusze**

§ 31.

1. Majątek Stowarzyszenia stanowią nieruchomości, ruchomości i fundusze.
2. Majątek ten przeznaczony może być wyłącznie na realizację celów statutowych.

§ 32.

1. źródłami powstania majątku Stowarzyszenia są:
 - a. opłaty wpisowe i składki członkowskie,
 - b. dochody z nieruchomości i ruchomości stanowiących własność lub będących w użytkowaniu Stowarzyszenia,
 - c. dotacje i donacje,
 - d. dywidendy należne Stowarzyszeniu w spółkach kapitałowych, darowizny, zapisy i spadki,
 - e. korzyści z ofiarności publicznej,
 - f. wpływy z działalności statutowej.
2. środki pieniężne niezależnie od ich pochodzenia mogą być przechowywane wyłącznie w Banku na rachunku bankowym Stowarzyszenia. Wpłaty gotówkowe winny być, przy uwzględnieniu bieżących potrzeb, jak najszybciej przekazane na ten rachunek.
3. Składki członkowskie powinny być wpłacone do końca I kwartału każdego roku. Nowoprzyjęci członkowie wpłacają składki wg zasad określonych przez Zarząd, w ciągu 3 tygodni od otrzymania powiadomienia o przyjęciu na członka Stowarzyszenia.
4. Stowarzyszenie może tworzyć spółki i fundacje oraz przystępować do już istniejących i korzystać z osiągniętych dochodów z przeznaczeniem na działalność statutową.
5. Stowarzyszenie prowadzi gospodarkę finansową oraz rachunkowość zgodnie z obowiązującymi przepisami.
6. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy, z tym że pierwszy rok obrachunkowy kończy się w dniu 31 grudnia 2005 r.

ROZDZIAŁ VI

Zmiana Statutu i rozwiązanie Stowarzyszenia

§ 33.

1. Uchwalanie Statutu lub jego zmiana oraz podjęcie uchwały o rozwiązaniu Stowarzyszenia przez Walne Zebranie Członków wymaga kwalifikowanej większości 2/3 głosów, przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.
2. Uchwalanie Statutu lub jego zmiana oraz rozwiązanie Stowarzyszenia mogą być przedmiotem obrad Walnego Zebrania Członków, wyłącznie wtedy, gdy sprawy te zostały umieszczone w programie Walnego Zebrania Członków. Do zawiadomienia określonego w §19 ust. 3. należy załączyć projekt stosownych uchwał.
3. Uchwalenie Statutu lub uchwała o jego zmianie wywiera skutki prawne z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o zarejestrowaniu Statutu lub jego zmiany.
4. Podejmując uchwałę o rozwiązaniu Stowarzyszenia Walne Zebranie Członków określa sposób likwidacji oraz przeznaczenia majątku Stowarzyszenia.
5. Likwidatorami Stowarzyszenia są członkowie Zarządu Stowarzyszenia, chyba że Walne Zebranie Członków wyznaczy innych likwidatorów.
6. W sprawach dotyczących rozwiązania i likwidacji Stowarzyszenia nie uregulowanych w Statucie, mają zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późniejszymi zmianami).

ROZDZIAŁ VII

Przepisy przejściowe

§ 34.

1. Statut oraz jego zmiany wchodzi w życie po uprawomocnieniu się postanowienia sądu rejestrowego i z upływem tego terminu Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną.